

Verskyn sedert 1 April 1873 as “De Maandbode” en sedert 1 Oktober 1894 as “Het Kerkblad”

die Kerkblad

Junie 2022

Die regspleging en
regsprofessie – In U Lig

Ambassadeur van
'n oorloggeteisterde
land

www.gksa.org.za

Inhoud

Junie 2022

JAARGANG 123, NO. 3367
Junie 2022

- 1 VAN DIE REDAKTEUR
Die wêreld van die Pinksterbedeling
- 4 UIT DIE WOORD
Die heerlijkheid van die Here gee ons moed in 'n onseker tyd
- 6 REDAKSIONEEL
Calvyn en die gebed
- 8 BRANDPUNT
Die oorlog in die Oekraïne en sanksies teen die Russiese "pous"?

- FOKUS
10 Die regspleging en regsprofessie – In U Lig
12 Ambassadeur van 'n oorloggeteisterde land
14 Sinodeskatte – 4 – SINODE 1869
16 Gereformeerde Onderwys – Hoekom? (2)

- VAN ORALLOOR
18 TOIBO Nuusbrief
19 Hoof van Bybelgenootskappe aangestel in top pos by WBG

- 20 Lief en Leed
21 Op die Kerkwerf
22 Kleinadvertensies

REDAKSIEKOMMISSIE

REDAKTEUR: Prof. CFC Coetzee
KOPIEREDAKTEUR: Mev. J Fourie
ADDISIONELE LEDE: Ds. C Aucamp, prof. SP van der Walt, prof. J Smit, mev. V de Kock, dr. MN Hermann

Adresbesonderhede:

- Die Redakteur, Die Kerkblad, Posbus 20008, Noordbrug, 2522; e-posadres: callie.coetzee@nwu.ac.za; sel. 082 337 7951
- Kopieredakteur, Die Kerkblad, Posbus 20008, Noordbrug, 2522; e-posadres: kerkblad@gksa.co.za; tel. 018 297 3986
- Navrae in verband met rekenings, adresveranderings, intekening: Me. Angie Mokobi, tel. 018 297 3986; e-posadres: tydskrifte@gksa.co.za

Intekengeld (geldig vanaf 1 Julie 2021 – 30 Junie 2022):

Die Kerkblad (self afhaal by Admin Buro, posgeld uitgesluit, 11 uitgawes) – R323
Die Kerkblad (individuele intekening, posgeld ingesluit, 11 uitgawes) – R465
Die Kerkblad (in groep, na die gemeente gestuur, posgeld ingesluit, 11 uitgawes) – R437
Die Kerkblad (elektroniese intekening, ontvang per e-pos, 11 uitgawes) – R135

Intekening moet skriftelik gekanselleer word

DRUKKERS: V&R Drukkery, tel. 012 333 2462

EIENAARS EN UITGEWERS

Deputate Kerklike Tydskrifte van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika, Posbus 20008, Noordbrug 2522.

Menings uitgespreek in artikels verteenwoordig nie noodwendig dié van die Redaksiekommissie nie. Tensy anders vermeld, word die hoofartikels deur die redakteur geskryf. Die Redaksie behou hom die reg van plasing van bydraes, asook die redigering, verkorting, parafrasering of uitbreiding van bydraes voor.

Die wêreld van die Pinksterbedeling

Ons leef sedert die uitstorting van die Heilige Gees in besonder in die Pinksterbedeling, of die bedeling van die Heilige Gees. Alhoewel die Heilige Gees ook in die Ou Testament teenwoordig was, in die bewerking van lewe (Gen. 1:2) en die uitdeel van gawes (Eks. 31), en ook die gelowiges in die Ou Testament alleen deur die werking van die Heilige Gees tot geloof in Christus kon kom en die saligheid verkry, is Hy op Pinksterdag in die voortgang/ontploffing van die openbaringsgeskiedenis op 'n besondere wyse gestuur as vrug en resultaat van Christus se opstanding en hemelvaart.

So leef ons nou in besonder in die Pinksterbedeling, terwyl ons wag op die laaste heilsgebeurtenis, die wederkoms van Christus op die wolke.

Werk van die Heilige Gees

Dit is onmoontlik om die werk van die Heilige Gees in 'n enkele artikel tot sy reg te laat kom. Ons kan net enkele pennestrepe trek. Hy is steeds die Een wat lewe wek (vgl. o.a. Ps. 104:30, AFR53).

En dan leef en werk Hy veral in 'n baie besondere verhouding met Christus. Die Naam Christus beteken juis Gesalfde, omdat Hy met die Heilige Gees gesalf is tot ons hoogste Profeet en Leraar, ons enigste Hoëpriester en ons ewige Koning (HK Sondag 12:31).

So werk die Heilige Gees saam met Christus om die verlossingswerk wat Christus vir ons gedoen het, in ons lewe toe te pas. Hy skenk die wedergeboorte en die geloof deur die verkondiging van die evangelie (HK Sondag 25:65). Deur die Woord laat Hy die volle lig op Christus val. Die Heilige Gees laat ons roep "Abba, Vader" (Gal. 4:6) en Hy werk die vrug van die Gees in ons lewe (Gal. 5:22).

Dit is veral in Johannes 14 (vgl. o.a. verse 16, 17, 26) en Johannes 16 (o.a. verse 13, 14) dat Christus die gawe van die Gees belooft as die Trooster, ons Helper en Advokaat. En saam met die belofte van

die Heilige Gees gee Hy die belofte van vrede (Joh. 14:27).

Die Heilige Gees en die wêreld

Die werk van die Heilige Gees is egter nie beperk tot die kerk en die gelowiges nie. Alles behalwe. Behalwe dat Hy, soos ons hierbo gesê het, die skepping laat voortbestaan en lewe gee, en behalwe dat Hy ook aan ongelowiges gawes en talente gee in die beoefening van kuns en wetenskap ensovoorts, lees ons in Johannes 16:7-11 hierdie woorde (AFR53):

"Maar Ek sê julle die waarheid: Dit is vir julle voordelig dat Ek weggaan; want as Ek nie weggaan nie, sal die Trooster nie na julle kom nie; maar as Ek weggaan, sal Ek Hom na julle stuur; en as Hy kom, sal Hy die wêreld oortuig van sonde en van geregtigheid en van oordeel: van sonde, omdat hulle in My nie glo nie, en van geregtigheid, omdat Ek na my Vader gaan ... En van oordeel, omdat die owerste van hierdie wêreld geoordeel is."

Lees ek te veel in hierdie woorde as ek daarop wys dat ons in vers 7 lees "Ek sal Hom na JULLE stuur", en dan in vers 8 "as Hy kom, sal Hy die WÊRELD oortuig"? Eers "julle" (ons, die kerk) en dan die

Van die redakteur

“wêreld” (die ongelowiges). Oor die waarheid dat die Heilige Gees na ons, die kerk, die gelowiges, gestuur is, is daar geen twyfel nie. Daarom vier ons Pinkster. Maar die vraag is hoe Hy die wêreld sal oortuig van sonde en van geregtigheid en van oordeel?

In hierdie verband kan ons let op die verklaring wat Totius gee (Versamelde Werke, Deel 5, p. 162-165). Totius verklaar die woord “oortuig” soos volg: “... die woorde van Jesus sê vir ons dat die Heilige Gees die wêreld sal straf deur die oortuiging van ongeloof. Dit is die betekenis van die woord oortuig kragtens die grondtaal van die Skrif.” Engelse vertalings gebruik die woord “convict” (veroordeel). Totius sê verder: “... omdat die koms van die Heilige Gees in die tydperk van die laaste dae val ... moet ons verwag dat die sonde van ongeloof al meer in die wêreld-geskiedenis gesien sal word.”

Die Heilige Gees sal die wêreld ook oortuig (straf, veroordeel) van geregtigheid, omdat Jesus na die Vader gaan. Jesus word met sy hemelvaart verhoog aan die regterhand van die majesteit van God, en daardeur toon God duidelik dat Hy regverdig is en die regverdige beloon. Daar is dus 'n geregtigheid van God waardeur die regverdige in die gelyk gestel en die sondaar gestraf word. Hierdie oortuiging sal die Heilige Gees nou by die wêreld wek, maar dit sal tot sy straf wees (Totius).

En die Heilige Gees sal die wêreld oortuig (straf, veroordeel) van oordeel “omdat die owerste van hierdie wêreld geoordeel is”. Satan is geoordeel deur die opstanding en hemelvaart van Christus. En as die

owerste nou geoordeel is, dan is die oordeel van die wêreld ook seker (Totius).

Is dit nie 'n aangrypende gedagte nie? Die toeneemende sonde van ongeloof (behalwe al die ander sondes) en ongeregtigheid en tydelike oordele wat die eindoordeel voorafgaan, en ons in die Pinksterbedeling beleef en sien, is nie 'n teken dat die Heilige Gees afwesig is of dat sy werk verhinder word nie. Inteendeel, dit is juis die bevestiging van sy “strawwende werksaamheid”, soos Totius dit noem.

Roeping en verantwoordelikheid van die kerk

Dit bring ons by die roeping en verantwoordelikheid van die kerk. Die Heilige Gees werk deur die Woord. Die wêreld moet met die Woord gekonfronteer word. Juis dan word die wêreld ook met die Heilige Gees gekonfronteer.

Natuurlik is daar diegene wat deur die verkondiging van die evangelie tot ware berou en bekering en geloof in Christus gebring word totdat die laaste uitverkorene vergader is. Maar die verharding in die sonde, en die ongeloof en ongeregtigheid, is ook 'n bewys van die verset teen en die verharding van die evangelie.

God kan dit sonder ons doen. Maar Hy wil dit deur ons doen, ons na wie Hy sy Gees gestuur het. Daarom laat Hy ons in hierdie wêreld en hierdie tyd leef. Om, soos op Pinksterdag, in al die tale van die wêreld oor die groot dae van God te spreek. ^{CFCC}

BELANGRIKE KOMMUNIKASIE MET ONS INTEKENARE

Geagte intekenaar,

Van die kant van die Redaksie wil ons u weer van harte bedank vir u volgehoue steun, deur intekening op *Die Kerkblad*. Ons het ook reeds van heelwat lidmate inligting ontvang. Dit is egter nodig dat al ons intekenaar vir ons onderstaande inligting stuur (daar het sedert die vorige uitgawe weer 'n klompie intekenaar inligting gestuur). As ons van verspreidingsmetode wil verander, kan dit slegs gebeur as ons die samewerking van elke intekenaar het. Daarom versoek ons u dringend om ons van die volgende inligting te voorsien:

- Is u 'n huidige of nuwe intekenaar?
- Die gemeente waarvan u lidmaat is.
- Aanduiding as u nie lidmaat van 'n Gereformeerde

gemeente is nie.

- Naam, voorletters en van.
- Telefoon/selfoonnommer.
- E-posadres.
- Hardekopie of digitale intekening.

U kan die inligting per e-pos stuur na: kerkblad@gksa.co.za

Baie dankie vir u hulp en donasies, asook u volgehoue voorbeding vir die werk van *Die Kerkblad*. Ons sal u voortdurend op hoogte hou van enige verwickelinge.

Hartlike groete, die Redaksie

Die heerlikheid van die Here gee ons moed in 'n onseker tyd

Lees: Esegïel 1

Teks: Esegïel 1:1, 28b

“Die hemel het oopgegaan en ek het visioene van God gesien ... Dit is hoe die verskyning van die HERE gelyk het. Toe ek dit sien, het ek neergeval met my gesig teen die grond. Daarna het ek 'n stem hoor praat.”

In ons tyd voel baie mense soos vreemdelinge in ons eie land. Die afgelope aantal jare het oneindig baie dinge verander. Vroeër het 'n mens gevoel jy is min of meer in beheer van jou lewe, nou is dit egter so anders. Ons is onseker oor ons plek in hierdie land en wat die toekoms vir ons en ons kinders inhou, weet ons nie.

Die mense onder wie Esegïel gewerk het, was vreemdelinge in 'n vreemde land, mense wat alles verloor het wat vir hulle dierbaar was. Esegïel het in 'n visioen 'n kykie in die hemel gekry en dit vertel dat God in beheer is in hierdie wêreld. Hy bly dieselfde, al verander alles om ons.

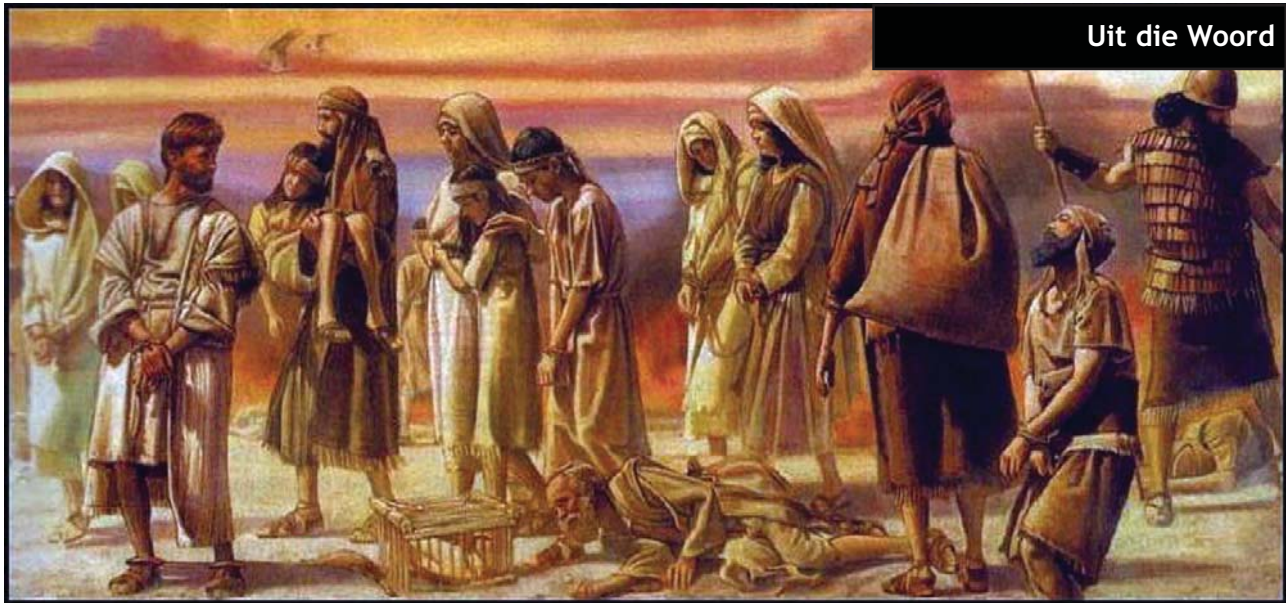
Die besef van die heerlikheid en die almag van God ons Vader sal ons weer krag gee om elke dag in 'n onseker wêreld te getuig van God wat regeer.

Ons omstandighede kan ons totaal moedeloos maak

Esegïel was van priesterlike afkoms, maar kon nooit as priester in die tempel in Jerusalem optree nie. Hy is reeds in ballingskap in Babel. In Babel het die mense geweet dat Jerusalem nog staan toe Esegïel geroep is. Onder hulle was daar wel nog die hoop dat hulle lot sou verander en dat hulle sou kon terugkeer na hulle land, maar Esegïel het daardie hoop as 'n valse hoop beskou.

Die ballinge het geglo dat God hulle sou beskerm teen hulle vyande, maar God het hulle in die steek gelaat (het hulle gedink). Moedeloosheid het baie daar in Babel oorval. Sou hulle ooit weer hulle eie land sien? Baie min sou. Sou daar vir hulle en hulle kinders 'n toekoms wees? Dinge het heeltemal onmoontlik gelyk. Moedeloos kon hulle vra: Wat baat dit alles? Die tempel was in Jerusalem, God was in Jerusalem, het hulle gedink. Hoe sou hulle God kon dien in hierdie vreemde land, sou Hy hulle nog raaksien en onthou?

Hierdie gevoel van wanhoop is iets wat ons vandag baie goed kan verstaan. Ons is nie in ballingskap nie, maar tog voel ons

soms soos ballinge in ons eie land. 'n Mens vra ook vrae, jy wonder oor die toekoms en alles wat daarmee verband hou. Mens se keer al hoe meer na binne en leef al hoe meer vir hulleself. Jy gaan werk en gaan huis toe, jy eet en gaan slaap, hou jou besig met jou eie dinge en skryf die wêreld daarbuite af.

Die heerlijkheid van die Here is onveranderd

Terwyl Esegïël daar tussen die ballinge sit, gaan die hemel oop. Die volk het meermale God tot die tempel beperk, Hy woon in Jerusalem. Dink aan die ballinge in Psalm 137: *Hoe kan ons die lied van die Here sing in 'n vreemde land?* Vir God is daar egter nie so iets soos 'n vreemde land nie. Die volk is in ballingskap, maar God is ook daar waar hulle is. Die hemel gaan oop sodat Esegïël iets van die hemel en wat daar aan die gang is, kan sien. Hy moet in mensewoorde praat oor iets wat nie in mensewoorde uitgedruk kan word nie.

Esegïël hoor 'n stem, die stem van God wat met hom gaan praat

daar ver in die ballingskap. Ver bo die wesens was iets wat soos 'n mens gelyk het, maar tog ook anders, omring met vuur. Hoe verder hy boontoe kyk, hoe minder besonderhede kan hy sien. Hoe dit ook al gelyk het, hierdie verskyning van God het hom gedwing tot eerbied. Die belangrikste is egter dat God met hom praat.

Die Here kan nie ingeperk word tot die tempel in Jerusalem of selfs tot die land van Israel nie. Sy heerlijkheid gaan oor die hele wêreld. Geen wonder dat Esegïël op die grond geval het nie, só in verwondering voor God dat die Gees hom hierna moes help om op sy voete te kom. Hy het besef dat God groot is, dat Hy oral is en dat Hy in beheer is van die geskiedenis van mense en volke. Hierdie gesig moes Esegïël besonder krag gegee het vir die taak wat vir hom voorgelê het. Hy moes die Here se Woord gaan verkondig aan 'n volk wat nie wou luister nie.

Vir ons het die heerlijkheid van die Here op 'n besondere manier duidelik geword toe Christus na die wêreld gekom het. Veral aan die einde van sy lewe het dit nie gelyk of Hy heerlijkheid gehad het nie, toe Hy van God verlate aan die kruis gesterf het. Hoe het sy heerlijkheid egter nie geskitter toe Hy uit die dood opgestaan en aan baie mense verskyn het nie!

Wanneer ons in moedeloosheid wil verval oor die tyd en plek waarin ons leef, moet ons hierdie heerlijkheid van God weer raaksien. Ons het baie vrae, maar God het die antwoorde, selfs antwoorde op die vrae wat ons nooit vra nie. Ons moet nie so teen ons omstandighede vaskyk dat ons God se heerlijkheid uit die oog verloor nie.

God se kinders sal in 'n sekere sin altyd vreemdelinge in hierdie wêreld wees. Dit is egter verkeerd dat ons ons in hierdie tyd wil onttrek aan die wêreld om ons. Ons moet juis soveel te meer betrokke raak, nie net met jou werk en jou huis nie, maar op alle terreine van die lewe. Ons is God se kinders in God se wêreld wat altyd vir Hom moet leef in alles wat ons doen. ^{DK}

Die oorlog in die Oekraïne en sanksies teen die Russiese “pous”?

'n Verskriklike oorlog

Met die skryf van hierdie artikel is die oorlog in die Oekraïne besig om feller en verskrikliker te word. Behalwe vir die derduisende mense wat doodgemaak of ernstig beseer is, en die miljoene vlugteling, is daar volgens berigte nou al meer as 400 hospitale en mediese sentrums vernietig.

'n Suid-Afrikaanse sendeling is besig om beraders te werf om Oekraïense vroue wat deur soldate verkrag is, te ondersteun. Die premier van Japan se uitspraak dat Rusland oorlogsmisdade pleeg, dra baie gewig komende van iemand wat nie so direk betrokke is nie.

Reaksie op die oorlog

Verskeie Europese lande en die VSA het allerlei sanksies begin instel – onder andere teen individuele politici en besigheidslui. Oproepe vir sanksies teen patriarg Kirill, die hoof van die Russies-Ortodokse Kerk in Moskou (vergelykbaar met die pous in Rome), is geopper.

Hierdie oproepe kom te midde van berigte dat die pous reeds gevra het vir samesprekings met president Poetin, sonder enige reaksie. Die versoek kry skynbaar geen ondersteuning vanuit die Russies-Ortodokse Kerk nie. Maar hoe sou die kerk in Rusland 'n oorlog, wat uit ons oogpunt oneties is, kon steun?

Waar alles begin het ...

Om dit wat nou daar aan die gebeur is, in perspektief te sien, moet 'n mens meer as 'n duisend jaar in die geskiedenis teruggaan, tot by keiser Konstantyn. Hy word in die geskiedenis vereer dat hy die Christendom in die jaar 313 gewettig het. Konstantyn het egter nie net die verhouding tussen staat en kerk heeltemal verander nie, maar die administratiewe hoofstad van die Romeinse Ryk in die jaar 330 vanaf Rome

na Konstantinopel verskuif (later Bisantium en vandag Istanboel). Hierdie verskuiwing na Konstantinopel het meegebring dat die verhouding tussen die kerk en die staat mettertyd verskillend ontwikkel het in die westelike en oostelike dele van die Romeinse Ryk.

'n “Katolieke” weste vs 'n “Ortodokse” ooste

In die weste het die pous ingetree en het die kerk die Middeleeue toenemend oorheers – sommige pouse het sekere Franse en Engelse konings en Duitse keisers soos pionne op 'n skaakbord rondgeskuif en teen mekaar afgespeel.

In die ooste het die staat egter die kerk gedomineer. Daar was 'n sogenaamde simbiotiese verhouding: die keiser het die wêreldlike sake beheer en die patriarg van Konstantinopel die geestelike sake. Sodoende het die kerk uiteindelik 'n staatsdepartement geword, en politiek het daar selfs 'n groter rol gespeel as in Rome.

Twee uiteenlopende dele binne een ryk

Bykomend was die Romeinse Ryk byna van die begin af kultureel gesproke in twee verdeel. Latyn was die dominante taal in die weste, en Grieks in die ooste – dus twee uiteenlopende wêreldes binne een ryk.

Verskeie faktore het bygedra dat die Katolieke Kerk in die weste (pous in Rome) en die Ortodokse Kerk in die ooste (patriarg in Konstantinopel/Bisantium) in 1054 formeel uitmekaar geskeur het. Daar was heelwat kwade gevoelens tussen die twee dele, in so 'n mate dat verskeie pouse en patriarge mekaar oor en weer tot kettters verklaar en geëks-kommunikeer het.

Ondertussen is verskillende vorme van die Christelike godsdiens in die wêreld uitgedra. Gebiede soos Frankryk, Nederland, Duitsland en Engeland is deur die “Katolieke” gekersten, en Oos-Europa (veral Kiev) is deur die Ortodokse Kerk gekersten. Kiev het later die bakermat van die Russies-Ortodokse Kerk geword.

Islam en 'n bestaanskrisis vir die Ortodokse Kerk

Die opkoms van Islam vanuit Arabië het vir eeue lank die ontwikkeling van Europa en die uitbreiding van die kerk beïnvloed.

Vanaf die sewende eeu het Islam oor die Midde-Ooste, Noord-Afrika (waar die kerk feitlik uitgewis is), Spanje en Oos-Europa (waarvan die Oekraïne deel is) gespoel. Die gevolg was dat Konstantinopel in die jaar 1453 deur die Moslems ingeneem is. So het die Romeinse Ryk in die

ooste tot 'n einde gekom, nadat die ryk reeds in 476 in die weste tot 'n val gekom het.

Behalwe vir die omvattende ontwrigting wat die val van Konstantinopel op politieke, kulturele, sosiale en ekonomiese gebied ingehou het, het dit ook 'n krisis vir die Ortodokse Kerk ingehou, *want nou was die hoof van die staat 'n Moslem-sultan!*

Moskou tot die redding?

Die sentrum van die Oosters-Ortodokse Kerk is gevolglik na Moskou verskuif, wat Kiev reeds as politieke sentrum vervang het. Moskou het die “derde Rome”, die sentrum van die ware Christelike geloof (Ortodoks beskou) geword.

Die verhouding tussen die dominante staat en die onderhorige kerk het voortgeduur onder die Russiese tsaars tot en met die kommunistiese revolusie in 1917. Hierdie revolusie het die kerk in twee verdeel: 'n bopgrondse amptelike kerk wat na die pype van die ateïstiese staat gedans het, en 'n ondergrondse kerk waarvan die aanhangers soms baie wreed vervolgd is.

Hierdie vervolging het formeel tot 'n einde gekom met die val van die USSR. Die “amptelike” Russies-Ortodokse Kerk het vandag steeds 'n baie nou verhouding met die staat. President Poetin is 'n vooraanstaande lid van die Russies-Ortodokse Kerk, wat Rusland se oorlog teen die Oekraïne ondersteun en waarteen die oproepe vir sanksies teen patriarg Kirill is.

Hoewel daar groot dogmatiese verskille tussen Rooms-Katolieke, Protestantse en Ortodokse kerke is, en laasgenoemde teen 'n laer tempo groei, neem Ortodokse getalle steeds toe, sodat daar tans wêreldwyd ongeveer 260 miljoen Ortodokse Christene in die wêreld is (uit die geskatte 2,2 miljard mense wat tans breedweg as Christene beskou word).

Aangrypende lyding

Die ontsaglike lyding wat die oorlog in die Oekraïne bring, gryp 'n mens aan die hart. Watter houding behoort ons as Christene teenoor wêreldlike owerhede in te neem? In Suid-Afrika kan ons dankbaar wees dat Artikel 15 van ons grondwet 'n gesonde afstand tussen die kerk (asook ander godsdienstige instellings) en die staat verseker. Ons staat het die reg om sekere billike beperkinge in te stel, en die grondwet bied die kerk grootliks ruimte om kerk te wees. Die kerk moet in alle gevalle aan Christus gehoorsaam wees, maar het die grondwetlike vryheid om die owerhede aan te spreek, aan te moedig en, waar nodig, te kritiseer.

As 'n mens kyk hoe “lugleegtes” wat deur die eeue ontstaan het, verkeerdelik deur die kwade eerder as die goeie gevul is, lê die verantwoordelikheid om die ware evangelie uit te leef, nog swaarder op Christene.

DK

Willie Spies
(prokureur by die regsfirma Hurter Spies Ing.
Die firma tree gereeld vir Afriforum en verskeie ander burgerregte-organisasies op in litigasie van
openbare belang)

Die regspleging en regsprofessie – *In U Lig*

Hoe beoordeel ons die regsprofessie en regspleging – daardie duur stelsel van prokureurs, advokate, regters, landdroste en argumente – in die lig van wat Jesus Christus 2000 jaar gelede na die wêreld gebring het en waarvan ons steeds die draers is?

Regsbeginsels wat op die Bybel gebaseer word

Die Bybel bevat meer as 50 verwysings na regters en nog byna 25 verwysings na regsake. En sekere regsbeginsels wat vandag nog gevolg en eerbiedig word, is juis daarin te vinde.

Paulus se regstryd

Die verhaal van Paulus se jarelange regstryd om vryheid van geloof in Handeling 21 tot 28 vertel eweneens 'n verhaal van feilbaarheid van regters weens hulle menslike aard, maar ook van regsbeginsels wat reeds jare deel van ons samelewingsorde is.

- *Die vermoede van onskuld* – Paulus word by sy terugkeer na Jerusalem, ná sy derde sendingreis, onverhoord geses en op die pynbank gepynig. Eers wanneer Paulus die soldate herinner aan sy Romeinse burgerskap en gepaardgaande burgerregte, word die marteling gestaak.

Interessant genoeg is die burgerreg waaraan Paulus sy martelaars herinner, die antieke voorloper van die sogenaamde “*vermoede van onskuld*”, tot die teendeel bewys is. Vandag nog is die vermoede van onskuld een van die hoekstene van die strafreg wat as 'n fundamentele reg in elke menseregte-akte erken word.

Daar word vandag algemeen aanvaar dat die vermoede van onskuld as regsbeginsel sy oorsprong in die Ou-Testamentiese Joodse reg het.

- *Hy wat beweert, moet bewys* – Paulus se derde verskyning is voor goewerneur Feliks. In 'n tipiese regspleging van die antieke tyd word die geleentheid aan Paulus se aanklaers, die Joodse Raad, gegee om hulle saak teen Paulus te stel. Hulle doen dit met die dienste van 'n advokaat, genaamd Tertullus. Weereens beroep Paulus hom op 'n regsreël wat vandag nog bestaan: “*Hy wat beweert, moet bewys.*”

Feliks hoop om omkoopgeld van Paulus te ontvang (Hand. 24:26). Ook Feliks laat nie reg geskied nie, en hy word twee jaar later deur Porcius Festus opgevolg. Festus is ook bang om reg te laat geskied. Weereens slaag die Jode nie daarin om hulle bewerings teen Paulus te bewys nie, maar Festus (wat tegelyk politieke ampsdraer en regter moes wees) besluit om Paulus na Jerusalem te stuur vir 'n verhoor deur die Joodse owerhede.

- *'n Reg tot appèl* – Hy beroep hom op die keiser en die beroep word toegestaan. Koning Agrippa hoor ook Paulus se saak aan, en alhoewel hy en Festus saamstem dat Paulus se optrede nie straf verdien nie, word hy na Rome gestuur.

God is die regverdige, getroue Regter

In teenstelling met die onregverdige regter in Jesus se gelykenis in Lukas 18, “wat God nie gevrees en geen mens ontsien het nie”, en tog aan die weduwe reg laat geskied uit vrees vir vergelding, sal God

as getroue en regverdige God des te meer gehoor gee as sy kinders in gebed by Hom pleit oor iets wat in hulle harte leef. Die oorheersende Bybelse boodskap is die versekering dat God die getroue, ewige en regverdige Regter is.

Genesis 18:25 beskryf God as die Regter oor die ganse aarde. In 1 Samuel 24:16 getuig Dawid, nadat hy Saul se lewe gespaar het, teenoor Saul dat die Here die Regter in die regsak tussen hulle sal wees. Psalm 7:12 beskryf God as die regverdige Regter. Spreuke 8:16 beskryf die Wysheid (wat sy oorsprong in die dien van die Here het) as die heerser oor al die regters van die aarde. In Jesaja 1:26 belowe die Here aan sy volk dat Hy aan hulle weer regters sal gee soos vroeër, en in Sefanja 3:3 beskryf die profeet Jerusalem sonder God as 'n stad waarin die regters soos wolwe snags aas soek.

Waar God regeer, deur middel van gehoorsame navolgers van Christus, heers geregtigheid.

Daar bestaan vandag algemene konsensus dat die Tien Gebooie, wat deur God Self aan Moses gegee is, die fondament is van veral Westerse regstelsels waarin die reg op lewe, die reg op eiendom en die reg op waardigheid deur middel van gemenerereg en wetgewing, asook aktes van menseregte beskerm word. Ironies genoeg weier soveel ateïstiese voorstanders van menseregte juis om God as die oorsprong van alle reg en vryhede te erken.

Die geloofwaardigheid van die regbank is en was nog altyd onder verdenking, en dikwels die oorsprong, van groot konflikte. As gelowiges weet ons om nie ons vertroue in die eerste plek op die reg te plaas nie, maar op 'n lewende God wat getrou en regverdig is, en steeds sy koninkryk in stand hou en geregtigheid laat seëvier. Ons weet ook dat daar waar God gedien word, sy wil gesoek word, groter geregtigheid geskied.

Ons uitdaging

Ons uitdaging is om dit ook vandag te doen wanneer waarheid en geregtigheid bedreig word. Dit is 'n geweldige verantwoordelikheid, want juis die groot heilswerk van God word in die Bybel in regstaal beskryf.

Die vryspraak in Christus: As Paulus in die Romeinebrief die wonder van die evangelie van verlossing en vryspraak in Christus verkondig, vat hy die ganse evangelie saam in die oorwinningslied van Romeine 8:31, wat inderdaad die vryspraak, die regverdiging in Christus in hofterme beskryf:

- *As God vir ons is, wie kan teen ons wees?* – “vir” en “teen” is hier duidelike regsterme.
- *Wie kan die uitverkorenes van God aankla?* – Die aanklag soos op 'n klagstaat in die hof.
- *God self spreek hulle vry* – Die vryspraak van 'n regter wat die beskuldigde onskuldig verklaar.
- *Wie kan ons veroordeel?* – Die oordeel van skuldige in die hof.
- *Christus is dit wat vir ons intree* – Hy is ons hemeladvokaat.

Die nuwe aarde onder die nuwe hemel: Petrus beskryf die nuwe hemele en die nuwe aarde wat ons verwag as die plek “waar geregtigheid woon” (2 Pet. 3:13). Om in die regsprofessie te staan, is daarom om van klein te word. En dit in die wete: “Die Regter staan voor die deur” (Jak. 5:9). ^{DK}

Ambassadeur van 'n oorloggeteisterde land

Dit is 'n gedeelde bedreiging wat ons paaie laat kruis het. Ek moes namens die Voortrekkermonument die woord voer by die bekendstellingsfees van die beplande Pro Patria Museum, wat by die Amfiteater die Bos-oorlog gaan herdenk (1964-1989). 'n Opmerking van my het die ambassadeur van daardie geteisterde land se aandag getrek: "Julle opofferings was nie verniet nie. As die Pro Patria-geslag nie vir 25 jaar ons grens beveilig het nie, het die mense wat nou die Oekraïne plunder en verwoes, ons land beheer."

Ons ontmoeting was Woensdag 4 Mei. Drie dae tevore is die aanloopbaan van die lughawe van haar tuisstad, Odessa, met 'n Russiese Bastionmissiel vernietig. Op 7 Mei is Odessa weer met vier missiele gebombardeer. Drie burgerlike geboue het in die slag gebly. Op 9 Mei is die aanval verskerp met nog missiele. Die president van die Europese Raad en die eerste minister van die Oekraïne moes in 'n bomskuiling in Odessa veiligheid soek. 'n Winkelsentrum naby Odessa het in die slag gebly.

Die swaarste van die oorlog

Liubov Abravitova, die ambassadeur van die Oekraïne in Suid-Afrika, is positief, besiel deur haar roeping om haar oorloggeteisterde land in Suid-Afrika te verteenwoordig. Tog kon sy die spanning en haar kommer oor haar mense en haar land nie verberg nie. Dis nie die soldate op die frontlinies wat haar grootste bron van kommer is nie, hulle het die Russiese grondaanvalle nog op elke plek gestuit en laat terugval. Dis die burgerlikes, ook haar eie mense, wat die ergste getref word, in woonbuurte en woonstelle en winkelsentrums.

Dit wat ons in die media sien, sê sy, is nie die helfte van die ontsaglike lyding van gewone burgers van die Oekraïne nie. Twaalf miljoen Oekraïners moes uit hulle huise vlug. Ses miljoen het die grens na veiligheid, maar tog vreemdelingskap in ander lande, oorgesteek. Party met 'n tassie onder die een arm en 'n baba in die ander.

Waar Russiese soldate teruggedryf is, is 'n bloedspoor van verminking en moord en verkragting agtergelaat.

Ds. Cassie Aucamp saam met Liubov Abravitova, ambassadeur van die Oekraïne in Suid-Afrika

Ook ons geskiedenis?

Marioepol, die strategiese sleuteldorp aan die Swart See, is 89% verwoes. Geen water, geen elektrisiteit, geen sanitasie. 'n Groot pandemie is onvermydelik. Van die 800 000 inwoners kon 'n klompie ontvlug. Ander is in die stad gevange omdat alle uitgangse afgesper is. 100 000 was nog vasgekeer in die teater waar hulle teen die bomme skuiling gesoek het.

Die lyding en nood van bejaardes, vrouens en kinders laat haar snags wakker lê, tog dankbaar

dat haar twee seuns van 5 en 11 jaar by haar in Pretoria is. “Ons betaal ’n ontsaglike prys: lewens. Vier keer meer burgerlikes het in ons dorpe en stede gesterf as soldate op ons slagvelde.” Onvermydelik het die gesprek geloop na ons eie verskroeiende aarde en konsentrasiekampe, en ballinge na ’n vreemde land. Sy was daar deeglik van bewus!

Die ander parallel is net so duidelik. Toe ek haar vra wanneer dink sy sal die oorlog beëindig word, was haar antwoord eenvoudig. Tog spel dit die krisis van ’n land wat deur ’n imperiale moondheid binnegeval word so duidelik uit: *“If Russia stops the war, the war is over. If Ukraine stops the war, Ukraine is over.”* Is dit nie presies wat ons vaders op 2 Mei 1902 met die Vrede van Vereeniging met stukkende harte beleef het nie?

Suid-Afrika se neutraliteit?

Ambassadeur Liubov Abravítova het net dae voor ons gesprek deurgeloopt in ’n Twitterboodskap van Clayson Monyela, Hoof van Openbare Diplomatie in die Departement van Internasionale Betrekkinge. Haar vrae oor die Suid-Afrikaanse regering se (sogenaamde) neutraliteit in die oorlog is “ondiplomaties”. Ek vra haar uit daarvoor, met die belofte dat wat sy sê “off the record” is. “Skryf maar. Hoe kan jy neutraal staan teenoor wandade, menseregteskendings, moord en verkragting op burgerlikes? Hoe kan enige land, des te meer die leierland op die Afrika-kontinent neutraal staan teenoor nieu-kolonialisme? Teenoor die skending van die territoriale integriteit van ’n soewereine staat? Neutraliteit in ’n gewapen-

de stryd beteken niks minder nie as steun vir die aggressor.” Ten tye van ons gesprek was president Ramaphosa al in gesprek met Joe Biden en Vladimir Poetin, maar nog nie met Volodimir Zelensky nie.

Suid-Afrikaners se ondersteuning

Die ondersteuning van die mense van Suid-Afrika, uit alle bevolkings-groepe, beteken vir haar baie. Boodskappe, woorde van bemoediging, oproepe, blomme voor die deur van die ambassade. “Ek ontvang duisende boodskappe: ‘Jy en jou familie is in ons gebede.’”

Sy vra: “Help my in my sending. Bid vir die Oekraïne. Gebed maak ’n verskil, ek glo dit uit my hart. Bid ook vir my in hierdie tyd. Julle gebede is vir my ’n bron van krag. Dis ’n harde en moeilike werk. Ja, ek is ook getraumatiseer, duisende kilometer van my land en my mense af. Van my personeel het reeds geen plek om na terug te keer nie. Baie van my familie het gevlug. Talle vriende en goeie kennisse is vermoor of vermis.”

Positief ... deur die geloof ...

Tydens die Vryheidsdagvieringe vier dae voor ons gesprek is ’n paar gaste in ’n besprekingsprogram versoek: Beskryf “vryheid” in een woord. Haar antwoord was “Geloof”. “Dink aan die mense van Marioepol. Wat het hulle om hulle te laat te oorleef? Alleen geloof. Alles is van hulle weggeneem, maar geloof kan geen vyand jou ontnem nie. Dis vryheid.”

Die oorlog het ook ’n goeie gevolg, al kry hulle swaar. Presies die teenoorgestelde van wat Vladimir Poetin geglo en gehoop het. Die Oekraïne is verenig soos nog nooit tevore nie. Toe die Weste aan president Zelensky binne die eerste week van die oorlog ’n begeleide uittog en veilige heenkome gebied het, was sy antwoord: “Ek soek nie ’n veilige heenkome nie, ek soek wapens wat my mense in staat sal stel om hulle land teen die invallers te verdedig.” So het hy 90% van alle Oekraïners agter hom verenig, en die getal groei steeds.

Die oorlog het ook haar werk in hierdie moeilike tyd positief beïnvloed. ’n Ambassadeur se werk is om die gasheerland se mense bewus te maak van jou land, jou land te bemark. “Onder Suid-Afrikaners was daar nog nooit so ’n bewustheid van die Oekraïne, so ’n belangstelling in die Oekraïne, soos juis nou nie ...”

Ek het haar bemoedig met Mordegai se woorde aan Ester in Ester 4:14, ietwat aangepas: “Wie weet, miskien is dit juis met die oog op ’n tyd soos hierdie dat jy ... die ambassadeur van die Oekraïne in Suid-Afrika geword het.”

Ons het die twee-uur lange gesprek afgesluit toe ek vir haar land en haar mense en vir haar gebid het. Dit was ’n dapper maar duidelik bewoë Liubov Abravítova wat vir eers gegroet het. Ek is daar weg, self aangeraak deur die manier waarop ons Here klein mensies vir groot take roep en bekwaam. ^{DK}